

Hofírková, Lucie; Blažek, Václav

Osobní zájmena ve fino-sámských jazycích v uralské perspektivě

Linguistica Brunensia. 2013, vol. 61, iss. 1-2, pp. [89]-108

ISBN 978-80-210-6254-2

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/127152>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

LUCIE HOFÍRKOVÁ & VÁCLAV BLAŽEK

OSOBNÍ ZÁJMENA VE FINO-SÁMSKÝCH JAZYCÍCH V URALSKÉ PERSPEKTIVĚ

Abstract

In the article the personal pronouns of all Uralic languages are collected and summarized from the point of view of their declension. Personal pronouns of Balto-Finnic and Saamic languages are collected and analyzed on the basis of their internal structure and external comparison with all other branches of Uralic languages. Applying the methods of internal reconstruction, finally the minimal paradigm was reconstructed.

Keywords

Uralic, Finno-Ugric, Saamic, Balto-Finnic, Mordvinian, Mari, Permic, Ugric, Samoyedic, personal pronouns, paradigm, case.

Ve studii „Jmenná deklinace fino-sámských jazyků v ugrofinské perspektivě“ (*Linguistica Brunensia* 60, 2012, 127–146) jsme se pokusili zmapovat flexi substantiv v sámských a baltsko-finských jazycích v ugrofinské (uralské) perspektivě. Dalším krokem je pronominální flexe, která je předmětem předkládaného článku. Vzhledem k rozsáhlosti materiálu jsme se omezili na osobní zájmena. Náš zájem bude opět přednostně věnován fino-sámským jazykům. Materiál z dalších větví uralských jazyků má posloužit jako ilustrace k rekonstrukcím a výkladům předloženým v první části.

1. Flexe osobních zájmen baltsko-finských jazyků v zásadě odpovídá flexi substantiv. Hlavní rozdíly zájmenné flexe od substantivní jsou dva: akuzativ na *-t* a nom. pl. na **-k*, oproti substantivnímu ak. na **-m* (po změně **-m > *-n* v baltškofinských jazycích splývá s genitivní koncovkou) a nom. pl. **-t*. Dentální akuzativ má obdobu v ugrických a samojedských jazycích (viz níže), velární ukazatel plurálu se objevuje v ukazatelích 1. a 2. osobě plurálu u slovesné flexe: bfin. **-me-k/*-mä-k & *-te-k/*-tä-k* ve fin. *palamme' & palatte'* „hoříme“ & „hoříte“ < **pala-k-mek & *pala-k-tek* | sev. *sámi -mek & -dek* ve *búliimek & búliidek* | mord. dial. *-mok* v minulém čase; obvykle *-nok < *-n-mok*) & *-de < *-tek* | mad'. *-unk/-ünk <*

stmaď. *-mok/-muk* (vogmuc „jsme“) & maď. *-tek/-tok* (Collinder 1960, 309–10). Zájmenný plurál na **-k* pronikl do jmenného paradigmatu v maďarštině, kde nahradil uralský plurál na **-t* (Illič-Svityč 1976, 105). Baltsko-finská zájmena 1. a 2. osoby sg. **minä/*minu-* & **tinä/*tinu-* se liší od odpovídajících zájmen většiny ostatních uralských větví svým předním vokalizmem. Ten se objevuje též v marijských tvarech (P, BJ) *miñ(e)*, (B, M, MK, UP) *miñ*, (BJp., C) *mâj*, (UJ) *mâj(e)*, (Č) *mâñ*, (JT) *mâñe*, (JO, V, K) *mâñ* „já“ < **miñâ* < **miñe*, & (P, B, M, MK, UP) *tiñ*, (UJ, CÜ, CK) *tâj(e)*, (CČ, JT) *tâñe*, (Č, ČN) *tâñ*, (JO, V, K) *tâñ* „ty“ < **tiñâ* < **tiñe* (Berezcki 1992, 37, #184; 76, #408). V tvarech komi *me* „já“ & *te* „ty“ se zřejmě odráží nerozšířené **mi* & **ti*, neboť by bylo problematické předpokládat ztrátu finálního *-n*, když v jiných zájmenných tvarech se zachovává, např. komi & udmurt *kin* „kdo“, oproti fin. *ken* (Illič-Svityč 1976, 64). Přední vokalizmus se objevuje též v chanty (Trj) *mää*, (V) *mä*, (O) *mä*; s iniciálním předním vokálem navíc v maď. *én* a mansi (LM, T) *äm*, (N, LU) *am*, (K) *âm* ~ *om* ~ *öm* „já“ (Munkácsi & Kálmán 1986, 36–37). Zadní vokalizmus vedoucí k rekonstrukci tvarů **mun* & **tun* pro nom. sg. 1. a 2. osoby se omezuje na tvary sámské, mordvinské, udmurtské a samojedské. Tuto diskrepanci nejnáze řeší předpoklad, že prauralské minimální paradigma bylo založeno na opozici nom. sg. **mi* & **ti* vs. obl. sg. **mun*^o & **tun*^o (sr. Keresztes 1986, 90, #205; 169, #480). Illič-Svityč (1976, 64) rekonstruoval výchozí nom. **mi* vs. obl. **mi-nU*^o > **mun*. Nicméně, tvary typu **minU*^o jsou známy pouze z baltsko-finských jazyků, kde **minu*^o & **tinu*^o tvoří kmeny nepřímých pádů. Nabízí se zde nadměru atraktivní srovnání se sámskými duálovými tvary **monōj*, **tonōj*, **sonōj*, kde sámské **ō* je zřejmě stejného původu jako baltsko-finské *-u-*, zatímco sámské **-j-* je znakem plurálu. Baltskofinské pronominální *u*-kmeny by tedy původně mohly mít duální význam. Korhonen (1981, 207) předpokládá, že po ztrátě duálu v baltskofinských jazycích došlo k jejich splnutí se singulárními tvary zájmen.

Baltsko-finské jazyky (Laanest 1975, 73–76):

I. sg.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
nom.	<i>minä</i>	<i>mie</i>	<i>miñä</i>	<i>miä</i>	<i>miä</i>	<i>m(in)a</i>	<i>mina</i> ~ <i>ma</i>	<i>*minä</i>
gen.	<i>minun</i>	<i>miun</i>	<i>minun</i>	<i>miun</i>	<i>minū</i>	<i>m(in)u</i>	<i>mj'n</i>	<i>*minu-n</i>
akuz.	<i>minut</i>	<i>miut</i> (?miun)	–	<i>miun</i>	–	–	–	<i>*minu-t</i>
part.	<i>minua</i>	<i>miua</i> (?milma)	<i>mindai(ñ)</i>	<i>minnua</i>	<i>minua</i>	<i>mind</i>	<i>minda</i>	<i>*minu-ða</i>
ines.	<i>minussa</i>	<i>miussa</i> (?miusa)	<i>minusaiñ</i>	<i>miuZ</i>	<i>minuza</i>	<i>minus</i>	<i>mi'nś ~</i> <i>mi'nśšō</i>	<i>*minu-sna</i>
elat.	<i>minusta</i>	<i>miusta</i>	= inessiv	<i>miust</i>	<i>minussa</i>	<i>minust</i>	<i>mi'nst(ō)</i>	<i>*minu-sta</i>
illat.	<i>minuun</i>	<i>miuun</i> (?miuh)	<i>minuheñ</i>	<i>miuhe</i>	<i>minūsē</i>	<i>minusse</i>	<i>mi'nnō(z)</i>	<i>*minu-señ</i>
ades.	<i>minulla</i>	<i>miulla</i> (?miula)	<i>miñäi</i>	<i>miul</i>	<i>mi(nu)lla</i>	<i>m(in)ul</i>		<i>*minu-lna</i>
abl.	<i>minulta</i>	<i>miulta</i>	= adessiv	<i>miulD</i>	<i>mi(nu)lta</i>	<i>minult</i>		<i>*minu-lta</i>
allat.	<i>minulle</i>	<i>miulle</i> (?miule)	<i>miñei</i>	<i>miul(l)e</i>	<i>minullē</i> <i>milē</i>	<i>minulle</i>		<i>*minu-leñ</i>

1. sg.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
essiv	<i>minuna</i>	<i>miuna</i>	–	<i>minnün</i>	<i>minuna</i>	<i>minuna</i>	dat. <i>mi'nnõn</i>	* <i>minu-na</i>
trans.	<i>minuksi</i>	<i>miuksi</i>	<i>minuks(e-iñ)</i>	–	<i>minussi</i>	<i>minuks</i>	in. <i>mi'nk-kõks</i>	* <i>minu-ksi</i>
kom.	–	–	–	–	<i>minūkā</i>	<i>minuga</i>		* <i>minu-ka</i>
abes.	<i>minutta</i>	<i>miutta</i> (?miuta)	<i>minuttaiñ</i>	<i>miuDa</i>	<i>minutta</i>	<i>minuta</i>		* <i>minu-ttak</i>

2. sg.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
nom.	<i>sinä</i>	<i>sie</i>	<i>siñä</i>	<i>siä</i>	<i>siä</i>	<i>s(in)a</i>	<i>sina ~ ma</i>	* <i>tinä</i>
gen.	<i>sinun</i>	<i>siun</i>	<i>sinun</i>	<i>siun</i>	<i>sinū</i>	<i>s(in)u</i>	<i>si'n</i>	* <i>tinu-n</i>
akuz.	<i>sinut</i>	<i>siut</i> (?siun)	–	<i>siun</i>	–	–	–	* <i>tinu-t</i>
part.	<i>sinua</i>	<i>siua</i> (?silma)	<i>sindai(ž)</i>	<i>sinnua</i>	<i>sinua</i>	<i>sind</i>	<i>sinda</i>	* <i>tinu-õa</i>
ines.	<i>sinussa</i>	<i>siussa</i> (?siusa)	<i>sinusaiž</i>	<i>siuZ</i>	<i>sinuza</i>	<i>sinus</i>	<i>si'nš ~ si'nšõ</i>	* <i>tinu-sna</i>
elat.	<i>sinusta</i>	<i>siusta</i>	= inessiv	<i>siust</i>	<i>sinussa</i>	<i>sinust</i>	<i>si'nst(õ)</i>	* <i>tinu-sta</i>
illat.	<i>sinuun</i>	<i>siuun</i> (?siuh)	<i>sinuheiž</i>	<i>siuhe</i>	<i>sinüsē</i>	<i>sinusse</i>	<i>si'nnõ(z)</i>	* <i>tinu-señ</i>
ades.	<i>sinulla</i>	<i>siulla</i> (?siula)	<i>siñäi</i>	<i>siul</i>	<i>si(nu)lta</i>	<i>s(in)ul</i>		* <i>tinu-lna</i>
abl.	<i>sinulta</i>	<i>siulta</i>	= adessiv	<i>siulD</i>	<i>si(nu)lta</i>	<i>sinult</i>		* <i>tinu-lta</i>
allat.	<i>sinulle</i>	<i>siulle</i> (?siule)	<i>siñei</i>	<i>siul(l)e</i>	<i>sinuulē</i> <i>siulē</i>	<i>sinule</i> <i>sulle</i>		* <i>tinu-leñ</i>
essiv	<i>sinuna</i>	<i>siuna</i>	–	<i>sinnün</i>	<i>sinuna</i>	<i>sinuna</i>	dat. <i>si'nnõn</i>	* <i>tinu-na</i>
trans.	<i>sinuksi</i>	<i>siuksi</i>	<i>sinuks(eiž)</i>	–	<i>sinussi</i>	<i>sinuks</i>	in. <i>si'nnkõks</i>	* <i>tinu-ksi</i>
kom.	–	–	–	–	<i>sinūkā</i>	<i>sinuga</i>		* <i>tinu-ka</i>
abes.	<i>sinutta</i>	<i>siutta</i> (?siuta)	<i>sinutta(iž)</i>	<i>siuDa</i>	<i>sinutta</i>	<i>sinuta</i>		* <i>tinu-ttak</i>

3. sg.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
nom.	<i>hän</i>	<i>hiän</i>	<i>hän</i>	<i>hä(n)</i>	<i>sen⁻¹</i> <i>tämä</i>	arch. <i>sen¹</i> <i>t(em)a</i>	<i>tämä ~ ta</i>	* <i>sen</i> * <i>tämä</i>
gen.	<i>hänen</i>	<i>hiänen</i>	<i>hänen</i>	<i>hänen</i>	<i>tämä^ä</i>	<i>t(em)a</i>	<i>tä'm</i>	*- <i>n</i>
ak.	<i>hänet</i>	<i>hiänen</i>		<i>hänen</i>		<i>teda</i>		*- <i>t</i>
part.	<i>häntä</i>	<i>hiändä</i>	<i>hänt ~ hiändast</i>	<i>hänD</i>	<i>tätä</i>	<i>t(em)as</i>	<i>tända</i>	*- <i>õa</i>
ines.	<i>hänessä</i>	<i>hiänes(s)ä</i>	<i>hänesaz</i>	<i>häneZ</i>	<i>tämäza</i>	<i>t(em)as</i>	<i>tä'ms ~ tä'mšõ</i>	*- <i>sna</i>
elat.	<i>hänestä</i>	<i>hiänestä</i>	= inessiv	<i>hänest</i>	<i>tämässä</i>	<i>t(em)ast</i>	<i>tä'mst(õ)</i>	*- <i>sta</i>
illat.	<i>häneen</i>	<i>hiäneh</i>	<i>hänehez</i>	<i>hännē</i>	<i>tämäšē</i>	<i>t(em)asse</i>	<i>tä'mmõ(z)</i>	*- <i>señ</i>
ades.	<i>hänellä</i>	<i>hiänellä</i>	<i>hänelaz</i>	<i>hänel</i>	<i>tällä</i>	<i>t(em)al</i>		*- <i>lna</i>
abl.	<i>häneltä</i>	<i>hiäneltä</i>	= adessiv	<i>hänelD</i>	<i>tältä</i>	<i>t(em)alt</i>		*- <i>lta</i>
allat.	<i>hänelle</i>	<i>hiänelle</i>	<i>hänelez</i>	<i>hänelle</i>	<i>tällē</i>	<i>temale,</i> <i>talle</i>		*- <i>leñ</i>
essiv	<i>hänenä</i>	<i>hiänenä</i>	–	<i>hännēn</i>	<i>tämänä</i>	<i>temana</i>	dat. <i>tä'mmõn</i>	*- <i>na</i>
trans.	<i>häneksi</i>	<i>hiäneksi</i>	<i>häneks(ez)</i>		<i>tämässi</i>	<i>temaks</i>	in. <i>tä'mkkõks</i>	*- <i>ksi</i>
kom.	–	–	–		<i>tämäkā</i>	<i>temaga</i>		*- <i>ka</i>
abes.	<i>hänettä</i>	<i>hiänet(t)ä</i>	<i>hänetta(z)</i>	<i>hänēDä</i>	<i>tämättä</i>	<i>temata</i>		*- <i>ttak</i>

Pozn.: 1) Viz Szinyei 1910, 112.

1. pl.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
nom.	<i>me</i> , dial. <i>mei</i>	<i>müö</i>	<i>mī</i>	<i>mō</i>	<i>mō, mū</i>	<i>me(ie)</i>	<i>mēG</i>	<i>*me-γā¹</i> <i>*me-i</i>
gen.	<i>meidän</i>	<i>miän</i>	<i>mīd'e(n)</i>	<i>meijen</i>	<i>med'd'ē</i>	<i>me(ie)</i>	<i>mā'D</i>	<i>*mei-dā-n</i>
ak.	<i>meidät</i>	<i>miät</i>		<i>meijeD</i>	<i>med'd'eD</i>			<i>*mei-dā-t</i>
part.	<i>meitä</i>	<i>meid'ä</i>	<i>mīd'(ämoi)</i>	<i>meiDä</i>	<i>meitä</i>	<i>meid</i>	<i>mēd'i</i>	<i>*mei-dā</i>
ines.	<i>meissä</i>	<i>meis(s)ä</i>	<i>mīs</i>	<i>meiZ</i>	<i>meissä</i>	<i>meis</i>	<i>mēšši</i>	<i>*mei-sna</i>
elat.	<i>meistä</i>	<i>meistä</i>	= inessiv	<i>meist</i>		<i>meist</i>	<i>mēšti</i>	<i>*mei-sta</i>
illat.	<i>meihin</i>	<i>meih</i>	<i>mīhe</i>	<i>meihe</i>	<i>meisē</i>	<i>meisse</i>	<i>mēži</i>	<i>*mei-sen</i>
ades.	<i>meillä</i>	<i>meilä</i>	<i>mīl'ämoi</i>	<i>meil</i>		<i>meil</i>		<i>*mei-lna</i>
abl.	<i>meiltä</i>	<i>meiltä</i>	= adessiv	<i>meilD</i>		<i>meilt</i>		<i>*mei-lta</i>
allat.	<i>meille</i>	<i>meil(ī)e</i>	<i>mīl'emoi</i>	<i>meille</i>		<i>meile</i>		<i>*mei-len</i>
essiv	<i>meinä</i>	<i>meinä</i>		<i>mein</i>			dat. <i>mā'ddōn</i>	<i>*mei-na</i>
trans.	<i>meiksi</i>	<i>meiksi</i>	<i>mīkš</i>				in. <i>mā'dkōks</i>	<i>*mei-ksi</i>
kom.						<i>meiega</i>		<i>*mei-ka</i>
abes.	<i>meittä</i>	<i>meit(t)ä</i>	<i>mīta</i>	<i>meiDä</i>		<i>meieta</i>		<i>*mei-ttak</i>

Pozn.: 1) Illič-Svityč (1976, 54) předpokládá, že **-γā* je fosilizovaný ukazatel duálu (sr. Hofírková & Blažek 2012, 143).

2. pl.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
nom.	<i>te</i>	<i>tüö</i>	<i>tī</i>	<i>tō</i>	<i>tō, tū</i>	<i>te(ie)</i>	<i>tēG</i>	<i>*te-γā²</i> <i>*te-i</i>
gen.	<i>teidän</i>	<i>tiän</i>	<i>tīd'e(n)</i>	<i>teijen</i>	<i>ted'd'ē</i>	<i>te(ie)</i>	<i>tā'D</i>	<i>*tei-dā-n</i>
ak.	<i>teidät</i>	<i>tiät</i>		<i>teijeD</i>	<i>ted'd'eD</i>			<i>*tei-dā-t</i>
part.	<i>teitä</i>	<i>teid'ä</i>	<i>tīd'ätoi</i>	<i>teiDä</i>	<i>teitä</i>	<i>teid</i>	<i>tēd'i</i>	<i>*tei-dā</i>
ines.	<i>teissä</i>	<i>teis(s)ä</i>	<i>tīs</i>	<i>teiZ</i>	<i>teissä</i>	<i>teis</i>	<i>tēšši</i>	<i>*tei-sna</i>
elat.	<i>teistä</i>	<i>teistä</i>	= inessiv	<i>teist</i>		<i>teist</i>	<i>tēšti</i>	<i>*tei-sta</i>
illat.	<i>teihin</i>	<i>teih</i>	<i>tīhe</i>	<i>teihe</i>	<i>teisē</i>	<i>teisse</i>	<i>tēži</i>	<i>*tei-sen</i>
ades.	<i>teillä</i>	<i>teilä</i>	<i>tīl'ätoi</i>	<i>teil</i>		<i>teil</i>		<i>*tei-lna</i>
abl.	<i>teiltä</i>	<i>teiltä</i>	= adessiv	<i>teilD</i>		<i>teilt</i>		<i>*tei-lta</i>
allat.	<i>teille</i>	<i>teil(ī)e</i>	<i>tīl'etoi</i>	<i>teille</i>		<i>teile</i>		<i>*tei-len</i>
essiv	<i>teinä</i>	<i>teinä</i>	–	<i>tein</i>			dat. <i>tā'ddōn</i>	<i>*tei-na</i>
trans.	<i>teiksi</i>	<i>teiksi</i>	<i>tīkš</i>				in. <i>tā'dkōks</i>	<i>*tei-ksi</i>
komit.	–	–	–	–		<i>teiega</i>		<i>*tei-ka</i>
abes.	<i>teittä</i>	<i>teit(t)ä</i>	<i>tīta</i>	<i>teiDä</i>		<i>teieta</i>		<i>*tei-ttak</i>

Pozn.: 2) Illič-Svityč (1976, 54) rekonstruuje **me-γā* „my“, odkud vyplývá též **te-γā* „vy“ a **se-γā* „oni“.

3. pl.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
nom.	<i>he</i>	<i>hüö</i>	<i>hī</i>	<i>hō</i>	<i>nāmā(D)</i> ~ <i>nāvāD</i>	<i>ne(ma)d</i>	<i>ne</i>	<i>*se-γā³</i> <i>*nāmā</i>
gen.	<i>heidän</i>	<i>hiän</i>	<i>hīd'e(n)</i>	<i>heijen</i>	<i>nād'd'ē</i> ~ <i>nännē</i>	<i>nende</i>	<i>nānt'</i>	<i>*-n</i>
ak.	<i>heidät</i>	<i>hiät</i>	-	<i>heijeD</i>	<i>nāmā(D)</i> ~ <i>nāvāD</i>			<i>*-t</i>
part.	<i>heitä</i>	<i>heid'ä</i>	<i>hīd'</i>	<i>heiDä</i>	<i>nāitä</i>	<i>neid</i>	<i>nēd'i</i>	<i>*-dā</i>
ines.	<i>heissä</i>	<i>heis(s)ä</i>	<i>hīs</i>	<i>heiZ</i>	<i>naissä</i>	<i>nendes</i>	<i>nēšši</i>	<i>*-sna</i>
elat.	<i>heistä</i>	<i>heistä</i>	= inessiv	<i>heist</i>		<i>nendest,</i> <i>neist</i>	<i>nēšti</i>	<i>*-sta</i>

3. pl.	finský	karelský	vepský	ingrijský	votský	estonský	livonský	*
illat.	<i>heihin</i>	<i>heih</i>	<i>hīhe</i>	<i>heihe</i>	<i>nāisē</i>	<i>nendesse, neisse</i>	<i>nēži</i>	*- <i>sen</i>
ades.	<i>heillä</i>	<i>heilā</i>	<i>hīl'āzoi</i>	<i>heil</i>		<i>nendele, neile</i>		*- <i>lna</i>
abl.	<i>heiltā</i>	<i>heiltā</i>	= adessiv	<i>heilD</i>		<i>nendelt, neilt</i>		*- <i>lta</i>
allat.	<i>heille</i>	<i>heil(ī)e</i>	<i>hīl'ezoi</i>	<i>heille</i>		<i>nendele, neile</i>		*- <i>len</i>
essiv	<i>heinā</i>	<i>heinā</i>	-	<i>hein</i>			dat. <i>nānt'ōn</i>	*- <i>na</i>
trans.	<i>heiksi</i>	<i>heiksi</i>	<i>hīkš</i>			<i>nendeks</i>	<i>nāntkōks</i>	*- <i>ksi</i>
kom.	-	-				<i>nendega</i>		*- <i>ka</i>
abes.	<i>heittä</i>	<i>heit(t)ā</i>	<i>hīta</i>	<i>heiDā</i>		<i>nendeta</i>		*- <i>ttak</i>

Pozn.: 3) Viz Szinyei 1910, 112. Ale Illič-Svityč (1976, 54) rekonstruuje *me-γä „my“, odkud vyplývá též *te-γä „vy“.

2. Systém osobních zájmen v sámských jazycích se od baltsko-finských liší plně rozvinutým duálem. Znakem duálu osobních zájmen je *-*ōj-*, sr. sev. *sámi moai* „my dva“ < *sámi *monōj*, *doai* „vy dva“ < *tonōj, *soai* < *sonōj. V severní sámštině *-*n-* uprostřed kmene v nominativu odpadlo, zřejmě jako následek rychlé řeči, ale v ostatních pádech zůstalo zachováno, např. sev. *sámi* gen. *mun'no* < **moñ(n)un* < *moñōjen. *Sámi *ō* je zřejmě stejného původu jako baltsko-finské -*u-* (sr. fin. *minu-*, *sinu-*), kde *sámi *-j-* je znakem plurálu. Baltskofinské pronominální *u-*kmeny by tedy původně mohly mít duální význam. Po ztrátě duálu v baltskofinských jazycích by pak splynuly se singulárními tvary zájmen (Korhonen 1981, 207). Sámské zájmenné skloňování v zásadě odpovídá jmenné deklinaci, nejvíce se liší gen. a ak. pl.

1. sg.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>mun</i>	<i>mān</i>	<i>mun</i>	<i>mon</i>	* <i>mon</i>
gen.	<i>mu</i>	<i>muv</i>	<i>muu</i>	<i>muu</i>	* <i>monun</i>
akuz.		<i>muv</i>	<i>muu</i>	<i>muu</i>	* <i>monum</i>
lok.	<i>mus</i>		<i>must ~ muste</i>	<i>mu'st</i>	* <i>monust</i>
ines.		<i>mujna</i>			* <i>monusnē</i>
elat.		<i>mujsta</i>			* <i>monustē</i>
illat.	<i>munnje</i>	<i>munji</i>	<i>munjin</i>	<i>mu'nne</i>	* <i>monusen</i>
komit.	<i>muinna</i>	<i>mujna</i>	<i>muuin ~ muin</i>	<i>mu'inn</i>	* <i>monujne</i>
ess.	<i>munin</i>		<i>munen</i>	<i>muu'nen</i>	* <i>monunē</i>
abes.			<i>muuttáá</i>		* <i>monuptāyεk</i>
part.			<i>muđe</i>	<i>muu'ded</i>	* <i>monuđē</i>

2. sg.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>don</i>	<i>dān</i>	<i>tun</i>	<i>ton</i>	* <i>ton</i>
gen.	<i>du</i>	<i>duv</i>	<i>tuu</i>	<i>tuu</i>	* <i>tonun</i>
akuz.		<i>duv</i>	<i>tuu</i>	<i>tuu</i>	* <i>tonum</i>
lok.	<i>dus</i>		<i>tust(e)</i>	<i>tu'st</i>	* <i>tonust</i>
ines.		<i>dujna</i>			* <i>tonusnē</i>

2. sg.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
elat.		<i>dujsta</i>			* <i>tonustē</i>
illat.	<i>dutnje</i>	<i>dunji</i>	<i>tunjin</i>	<i>tu' nne</i>	* <i>tonuseŋ</i>
komit.	<i>duinna</i>	<i>dujna</i>	<i>tuuin ~ tuin</i>	<i>tu' inn</i>	* <i>tonujne</i>
ess.	<i>dunin</i>		<i>tunen</i>	<i>tuu' nen</i>	* <i>tonunē</i>
abes.			<i>tuuttáá</i>		* <i>tonuptāyēk</i>
part.			<i>tuđe</i>	<i>tuu' ded</i>	* <i>tonuđē</i>

3. sg.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>son</i>	<i>sán</i>	<i>sun</i>	<i>son</i>	* <i>son</i>
gen.	<i>su</i>	<i>suv</i>	<i>suu</i>	<i>suu</i>	* <i>sonun</i>
akuz.		<i>suv</i>	<i>suu</i>	<i>suu</i>	* <i>sonum</i>
lok.	<i>sus</i>		<i>sust(e)</i>	<i>su' st</i>	* <i>sonust</i>
ines.		<i>sujna</i>			* <i>sonusnē</i>
elat.		<i>sujsta</i>			* <i>sonustē</i>
illat.	<i>sunje</i>	<i>sunji</i>	<i>sunjin</i>	<i>su' nne</i>	* <i>sonuseŋ</i>
komit.	<i>suinna</i>	<i>sujna</i>	<i>suuin ~ muin</i>	<i>su' inn</i>	* <i>sonujne</i>
ess.	<i>sunin(?)</i>		<i>sunen</i>	<i>suu' nen</i>	* <i>sonunē</i>
abes.			<i>suuttáá</i>		* <i>sonuptāyēk</i>
part.			<i>sude</i>	<i>suu' ded</i>	* <i>sonuđē</i>

1. du.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>moai</i>	<i>máj</i>	<i>muoi</i>	<i>muana</i>	* <i>moňoj</i>
gen.	<i>mun' no</i>	<i>munnu</i>	<i>munnuu</i>	<i>muännai</i>	* <i>moňojen</i>
akuz.		<i>munnuv</i>	<i>munnuu</i>	<i>muännai</i>	* <i>moňojem</i>
lok.	<i>mun' nos</i>		<i>munnust</i>	<i>muännast</i>	* <i>moňojest</i>
ines.		<i>munnun</i>			
elat.		<i>munnus</i>			
illat.	<i>mun' nuide</i>	<i>munnuj</i>	<i>munnui</i>	<i>muännaid</i>	
komit.	<i>mun' nuin</i>	<i>munnujn</i>	<i>munnuin ~ munnuuin</i>	<i>muännain</i>	* <i>moňojenā</i>
ess.	<i>mun' non</i>		<i>munnun</i>	<i>muännan</i>	* <i>moňojenā</i>
abes.			<i>munnuuttáá</i>		* <i>moňojeptāyēk</i>
part.			<i>munnud(?)</i>		* <i>moňojedā</i>

2. du.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>doai</i>	<i>dáj</i>	<i>tuoi</i>	<i>tuana</i>	* <i>toňoj</i>
gen.	<i>dudno</i>	<i>dunnu</i>	<i>tunnuu</i>	<i>tuännai</i>	* <i>toňojen</i>
akuz.		<i>dunnuv</i>	<i>tunnuu</i>	<i>tuännai</i>	* <i>toňojem</i>
lok.	<i>dudnos</i>		<i>tunnust</i>	<i>tuännast</i>	* <i>toňojest</i>
ines.		<i>dunnun</i>			
elat.		<i>dunnus</i>			
illat.	<i>dudnuide</i>	<i>dunnuj</i>	<i>tunnui</i>	<i>tuännaid</i>	
komit.	<i>dudnuin</i>	<i>dunnujn</i>	<i>tunnuin ~ tunnuuin</i>	<i>tuännain</i>	* <i>toňojenā</i>
ess.	<i>dudnon</i>		<i>tunnun</i>	<i>tuännan</i>	* <i>toňojenā</i>
abes.			<i>tunnuuttáá</i>		* <i>toňojeptāyēk</i>
part.			<i>tunnud(?)</i>		* <i>toňojedā</i>

3. du.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>soai</i>	<i>sâj</i>	<i>suoi</i>	<i>suana</i>	* <i>sonōj</i>
gen.	<i>sudno</i>	<i>sunnu</i>	<i>sunnuu</i>	<i>suännai</i>	* <i>soñōjen</i>
akuz.		<i>sunnuv</i>	<i>sunnuu</i>	<i>suännai</i>	* <i>soñōjem</i>
lok.	<i>sudnos</i>		<i>sunnust</i>	<i>suännast</i>	* <i>soñōjest</i>
ines.		<i>sunnun</i>			
elat.		<i>sunnus</i>			
illat.	<i>sudnuide</i>	<i>sunnuj</i>	<i>sunnui</i>	<i>suännaid</i>	
komit.	<i>sudnuin</i>	<i>sunnujn</i>	<i>sunnuin ~ sunnuuin</i>	<i>suännain</i>	* <i>soñōjejnā</i>
ess.	<i>sudnon(?)</i>		<i>sunnun</i>	<i>suännan</i>	* <i>soñōjenā</i>
abes.			<i>sunnuuttáá</i>		* <i>soñōjeptāyek</i>
part.			<i>sunnud(?)</i>		* <i>soñōjedā</i>

1. pl.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>mii</i>	<i>mij</i>	<i>mij</i>	<i>mij</i>	* <i>mij</i>
gen.	<i>min</i>	<i>mijá</i>	<i>mii</i>	<i>mij</i>	
akuz.		<i>mijáv</i>	<i>mii</i>	<i>mi'jjid</i>	
lok.	<i>mis</i>		<i>mist(e)</i>	<i>mee'st</i>	* <i>mijest</i>
ines.		<i>miján</i>			* <i>mijnē</i>
elat.		<i>mijas</i>			* <i>mijstē</i>
illat.	<i>midjiide</i>	<i>midjij</i>	<i>mijján</i>	<i>mi'jjid</i>	* <i>mij'in</i>
komit.	<i>minguin</i>	<i>mijájn</i>	<i>miiguim</i>	<i>mijvuim</i>	= gen.pl. + * <i>kōjmē</i> společník
ess.	<i>minin</i>		<i>minen</i>		* <i>mijnē</i>
abes.			<i>miittáá</i>		* <i>mijptāyek</i>
part.			<i>miđe(?)</i>		* <i>mijdē</i>

2. pl.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>dii</i>	<i>dij</i>	<i>tij</i>	<i>tij</i>	* <i>tij</i>
gen.	<i>din</i>	<i>dijá</i>	<i>tii</i>	<i>tij</i>	
akuz.		<i>dijáv</i>	<i>tii</i>	<i>ti'jjid</i>	
lok.	<i>dis</i>		<i>tist(e)</i>	<i>tee'st</i>	* <i>tijest</i>
ines.		<i>diján</i>			* <i>tijnē</i>
elat.		<i>dijas</i>			* <i>tijstē</i>
illat.	<i>didjiide</i>	<i>didjij</i>	<i>tijján</i>	<i>ti'jjid</i>	* <i>tij'in</i>
komit.	<i>dinguin</i>	<i>dijájn</i>	<i>tiiguim</i>	<i>tijvuim</i>	= gen.pl. + * <i>kōjmē</i> společník
ess.	<i>dinin</i>		<i>tinen</i>		* <i>tijnē</i>
abes.			<i>tiittáá</i>		* <i>tijptāyek</i>
part.			<i>tiđe(?)</i>		* <i>tijdē</i>

3. pl.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
nom.	<i>sii</i>	<i>sij</i>	<i>sij</i>	<i>sij</i>	* <i>sij</i>
gen.	<i>sin</i>	<i>sijá</i>	<i>sii</i>	<i>sij</i>	
akuz.		<i>sijáv</i>	<i>sii</i>	<i>si'jjid</i>	
lok.	<i>sis</i>		<i>sist(e)</i>	<i>see'st</i>	* <i>sijest</i>
ines.		<i>siján</i>			* <i>sijnē</i>
elat.		<i>sijas</i>			* <i>sijstē</i>

3. pl.	severní	Lule	Inari	Skolt	*
illat.	<i>sidjiide</i>	<i>sidjij</i>	<i>sijján</i>	<i>si'jjid</i>	* <i>sij'in</i>
komit.	<i>singuin</i>	<i>sijájn</i>	<i>siiguim</i>	<i>sijvuim</i>	= gen.pl. + * <i>kõjmē</i> společník
ess.	<i>sinin(?)</i>		<i>sinen</i>		* <i>sijnē</i>
abes.			<i>siittáá</i>		* <i>sijptäygek</i>
part.			<i>side(?)</i>		* <i>sijdē</i>

3. Mordvinská osobní zájmena se skloňují prostřednictvím posesivní deklinace. Prostorové pády se tvoří od demonstrativa *es-/ez-*. Pozoruhodná je supletivní varianta dativu (II), která se odvozuje z FU *tüje „kmen, kořen“ (Feoktistov 1975, 308–09).

4. Marijský zájmenný dativ je tvořen posesivním sufixem, který vystupuje za ukazatelem pádu, zatímco v genitivu a akuzativu posesivní afix předchází pádu (Kovedjaeva 1976, 57).

5. Permský genitiv 1. a 2. osoby sg. představuje transformaci lokativu posesivní deklinace substantiv. Dativ 1. a 2. osoby sg. je tvořen původním lativem na *i*, plus odpovídajícími posesivními sufixy. Zyrjanské formy zájmen 3. osoby sg., 1. & 3. osoby pl. jsou rozšířeny zesilující částicí *-e*, které odpovídá v komi *-a* (Tepljašina & Lytkin 1976, 164–65). Hlásk *-l-* v gen. 1. a 2. os. pl. aj. pádech má zřejmě původ v pl. nepřímých pádů **-j-* (Illič-Svityč 1976, 54).

l. sg.	mordvinský		mari		udmurt	komi		*
	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	
nom.	<i>mon</i>	<i>mon</i>	<i>məń,</i> <i>miń</i>	<i>məj, məj</i>	<i>mon</i>	<i>me</i>	<i>me</i>	* <i>mi</i> * <i>mun</i> * <i>mińe</i>
gen.	<i>moń</i>	<i>moń</i>	<i>məńəń</i>	<i>məjəń</i>	<i>mįnam</i>	<i>menam</i> pos. <i>me-</i> <i>nšįm</i>	<i>menam</i> pos. <i>menčįm</i>	
ak.			<i>məńəam</i>	<i>məjəam</i>	<i>mone</i>	<i>meņ</i>	<i>meņ</i>	
dat. I	<i>mońeń</i>	<i>mond'ejńe</i>	<i>məla-</i> <i>ńem</i>	<i>məla-</i> <i>ńem</i>	<i>mįnįm</i>	<i>menįm</i>	<i>menįm</i>	
dat. II	<i>t'eń, t'em</i>	<i>t'ejńe,</i> <i>t'ejeń</i>						* <i>tüje-m</i>
abl.	<i>mond'eń</i>	<i>mond'edon</i>			<i>mįneštįm</i>			
ines.	<i>moń ejse</i>	<i>mońcon</i>				<i>meįn</i>	<i>meįn</i>	
elat.	<i>moń ejste</i>	<i>mońcton</i>				<i>meįs</i>	<i>meįs</i>	
ill.	<i>moń ejš</i>	<i>moń ezon</i>				<i>meę</i>	<i>meę</i>	
prol.	<i>moń ezga</i>	<i>moń ezgan</i>						
komp.	<i>moń ejška</i>	<i>mońškan</i>					<i>mesša</i>	
abes.	<i>mont'emeń</i>	<i>mońftomon</i>			<i>montek</i>	<i>meteg</i>	<i>meteg</i>	
transl.	<i>moń ladso</i>							
adv.					<i>monja</i>			
in.					<i>mone-</i> <i>n(įm)</i>	<i>meęn</i>	<i>meęn</i>	
apr.					<i>monlań</i>	<i>melań</i>	<i>melań</i>	
kom.						<i>mekeđ</i>	<i>mekeđ</i>	

1. sg.	mordvinský		mari		udmurt	komi		*
	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	
kons.						<i>mela</i>	<i>mela</i>	
pros.						<i>meǵd, meti</i>	<i>meǵt</i>	
egr.						<i>mešaň</i>	<i>mešaň</i>	
term.						<i>meǵʒ</i>	<i>meǵʒ</i>	

2. sg.	mordvinský		mari		udmurt	komi		*
	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	
nom.	<i>ton</i>	<i>ton</i>			<i>ton</i>	<i>te</i>	<i>te</i>	<i>*ti</i> <i>*tun</i> <i>*tiñe</i>
gen.	<i>toň</i>	<i>toň</i>	<i>təňəň</i>	<i>təjəň</i>	<i>tjnad</i>	<i>tenad</i> pos. <i>tenšjd</i>	<i>tenat</i> pos. <i>tenčit</i>	
ak.			<i>təňəm</i>	<i>təjəm</i>	<i>tone</i>	<i>teņe</i>	<i>teņe</i>	
dat. I	<i>toňet'</i>	<i>tond'ejt'</i>	<i>təlañem</i>	<i>təlañem</i>	<i>tjnjd</i>	<i>tenjd</i>	<i>tenjt</i>	
dat. II	<i>t'et'</i>	<i>t'ejt'</i>						
abl.	<i>tondeň</i>	<i>tond'edot</i>			<i>tjñeštjd</i>			
ines.	<i>toň ejse</i>	<i>toňcot</i>				<i>tejn</i>	<i>tejn</i>	
elat.	<i>toň ejste</i>	<i>toňctot</i>				<i>tejš</i>	<i>tejš</i>	
ill.	<i>toň ejs</i>	<i>toň ezot</i>				<i>teę</i>	<i>teę</i>	
prol.	<i>toň ezga</i>	<i>moň ezgat</i>						
komp.	<i>toň ejška</i>	<i>toňškat</i>					<i>tesša</i>	
abes.	<i>ton'temeň</i>	<i>toňftomot</i>			<i>tontek</i>	<i>teteg</i>	<i>teteg</i>	
transl.	<i>toň ladso</i>	<i>toň lacot</i>						
adv.					<i>tonja</i>			
in.					<i>tonen(id)</i>	<i>teęn</i>	<i>teęn</i>	
apr.					<i>tonlaň</i>	<i>telaň</i>	<i>telaň</i>	
kom.						<i>tekeđ</i>	<i>teket</i>	
kons.						<i>tela</i>	<i>tela</i>	
pros.						<i>teęd, teti</i>	<i>teęt</i>	
egr.						<i>tešaň</i>	<i>tešaň</i>	
term.						<i>teęʒ</i>	<i>teęʒ</i>	

3. sg.	mordvinský		mari		udmurt	komi		*
	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	
nom.	<i>son</i>	<i>son</i>			<i>so</i>	<i>sije</i>	<i>sija</i>	<i>*sun // *sš</i> <i>*toto</i>
gen.	<i>sonze</i>	<i>soň</i>	<i>təđəň</i>	<i>tudəň</i>	<i>solen</i>	<i>sijen</i> pos. <i>sijliš</i>	<i>sijen</i> pos. <i>sijliš</i>	
ak.			<i>təđəm</i>	<i>tudəm</i>	<i>soje</i>	<i>sijes</i>	<i>sije</i>	
dat. I	<i>soňenze</i>	<i>sond'ejnza</i>	<i>təđəlan</i>	<i>tudlan</i>	<i>solj</i>	<i>sijl</i>	<i>sije</i>	
dat. II	<i>t'enze</i>	<i>t'ejnza</i>						
abl.	<i>sond'enze</i>	<i>sond'edonza</i>			<i>soleš</i>			
ines.	<i>sonze ejse</i>	<i>soňconza</i>				<i>sijn</i>	<i>sijn</i>	
elat.	<i>sonze ejste</i>	<i>soňctonza</i>				<i>sijš</i>	<i>sijš</i>	
ill.	<i>sonze ejs</i>	<i>soň ezonza</i>				<i>sje</i>	<i>sje</i>	
prol.	<i>sonze ezga</i>	<i>soň ezganza</i>						
komp.	<i>sonze ejška</i>	<i>soňškanza</i>					<i>sjsša</i>	
abes.	<i>son'temenze</i>	<i>soňftomonza</i>			<i>sotek</i>	<i>sjteg</i>	<i>sjteg</i>	

	mordvinský		mari		udmurt	komi		
3. sg.	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	*
transl.	<i>sonze ladso</i>	<i>soň laconza</i>						
adv.					<i>soja</i>			
in.					<i>sojin</i>	<i>sjeŋ</i>	<i>sjeŋ</i>	
apr.					<i>solaň</i>			
kom.						<i>sjeđ</i>	<i>sjeđet</i>	
kons.						<i>sjla</i>	<i>sjla</i>	
pros.						<i>sjeđ, sjeti</i>	<i>sjeđet</i>	
egr.						<i>sjsaň</i>	<i>sjsaň</i>	
term.						<i>sjež</i>	<i>sjež</i>	

	mordvinský		mari		udmurt	komi		
1. pl.	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	*
nom.	<i>miň</i>	<i>miň</i>	<i>mä</i>	<i>me</i>	<i>mi</i>	<i>mi</i>	<i>mije, mi</i>	<i>*mä/*me</i> <i>*mēn</i>
gen.	<i>miňek</i>	<i>miň</i>	<i>mämnan</i>	<i>memnan</i>	<i>mil'am</i>	<i>mijan</i> pos. <i>mi-janljš</i>	<i>mijan</i> pos. <i>mijanljš</i>	
ak.			<i>mämnam</i>	<i>memnam</i>	<i>mil'emjz</i> <i>mil'emdj</i>	<i>mijanęs</i>	<i>mijanęs</i>	
dat. I	<i>miňenek</i>	<i>miň'ejňek</i>	<i>mälanna</i>	<i>mälanna</i>	<i>mil'em(lj)</i>	<i>mijanlj</i>	<i>mijanle</i>	
dat. II	<i>teňek</i>	<i>teňek</i>						
abl.	<i>miň'edek</i>	<i>miň'edonk</i>			<i>mileštjm</i>			
ines.	<i>miňek ejse</i>	<i>miňcon(o)k</i>				<i>mijanjn</i>	<i>mijanjn</i>	
elat.	<i>miňek ejste</i>	<i>miňctonk</i>				<i>mijanjš</i>	<i>mijanjš</i>	
ill.	<i>miňek ejs</i>	<i>miň ezonk</i>				<i>mijanę</i>	<i>mijanę</i>	
prol.	<i>miňek ezga</i>	<i>miň ezgank</i>						
komp.	<i>miňek ejška</i>	<i>miňškank</i>					<i>mijanša</i>	
abes.	<i>miň'e-meňek</i>	<i>miňftomonk</i>			<i>mitek</i>	<i>mijanteg</i>	<i>mijanteg</i>	
transl.	<i>miňek ladso</i>	<i>miň laconk</i>						
adv.					<i>mija</i>			
in.					<i>mil'emjn</i> <i>mil'enjmj</i>	<i>mijanęn</i>	<i>mijanęn</i>	
apr.					<i>milaň</i>			
kom.						<i>mijankęđ</i>	<i>mijankęđ</i>	
kons.						<i>mijanla</i>	<i>mijanla</i>	
pros.						<i>mijanęđ,</i> <i>mijanti</i>	<i>mijanęđ</i>	
egr.						<i>mijansaň</i>	<i>mijansaň</i>	
term.						<i>mijanęž</i>	<i>mijanęž</i>	

	mordvinský		mari		udmurt	komi		
2. pl.	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	*
nom.	<i>tâň</i>	<i>t'ň</i>	<i>tä</i>	<i>te</i>	<i>ti</i>	<i>ti</i>	<i>tije, ti</i>	<i>*tä/*te</i> <i>*tēn</i>
gen.	<i>tânk</i>	<i>t'ň</i>	<i>tämdan</i>	<i>tendan</i>	<i>til'ad</i>	<i>tijan</i> pos. <i>tijanljš</i>	<i>tijan</i> pos. <i>tijanljš</i>	
ak.			<i>tämdam</i>	<i>tendam</i>	<i>til'edjz</i> <i>til'eddj</i>	<i>tijanęs</i>	<i>tijanęs</i>	

	mordvinský		mari		udmurt	komi		
2. pl.	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	*
dat. I	tânenk	t'ind'ejnt'	tâlanda	tâlanda	ti'ed(li)	tijanlj	tijanle	
dat. II	tenk	tejnt'						
abl.	tând'enk	t'ind'edont			ti'eštjd			
ines.	tânk ejse	t'ĩncon(on)t				tijanjn	tijanjn	
elat.	tânk ejste	t'ĩnctont				tijanjs	tijanjs	
ill.	tânk ejs	t'ĩn ezont				tijane	tijane	
prol.	tânk ezga	t'ĩn ezgant						
komp.	tânk ejška	t'ĩnškant					tijanša	
abes.	tânt'emenk	t'ĩnftomont			titek	tijanteg	tijanteg	
transl.	tânk ladso	t'ĩn lacont						
adv.					tija			
in.					ti'edjn ti'lenjdi	tijanen	tijanen	
apr.					tilaň			
kom.						tijanked	tijanket	
kons.						tijanla	tijanla	
pros.						tijaned, tijanti	tijanet	
egr.						tijanšaň	tijanšaň	
term.						tijanež	tijanež	

	mordvinský		mari		udmurt	komi		
3. pl.	erzja	mokša	horní	lužní		zyrjanský	permjacký	*
nom.	sâň	siň	nənâ	nuno	soos < so + pl. -os	naje	nija	*sen *nä(-ne)
gen.	sânst	siň	nənân	nunân	sooslen	naļen pos. nališ	nijlen pos. nijiš	
ak.			nənâm	nunâm	soosjz soostj	naješ	nije	
dat. I	sânenst	sind'ejst	nənâlan	nunâlan	sooslj	nali	nijle	
dat. II	tenst	tejst						
abl.	sând'est	sind'edost			soosleš			
ines.	sânst ejse	siňcost				najn	nijn	
elat.	sânst ejste	siňctost				najs	njiš	
ill.	sânst ejs	siň ezost				najejase	nije	
prol.	sânst ezga	siň ezgast						
komp.	sânst ejška	siňškast					njssa	
abes.	sânt'emest	siňftomost			soostek	nateg	nijteg	
transl.	sânst ladso	siň lacost						
adv.					soosja			
in.					soosjn	naen	njen	
apr.					sooslaň			
kom.						nakeđ	nijket	
kons.						nala	nijla	
pros.						naed, nati	nijet	
egr.						našaň	nijaň	
term.						naež	nijež	

6. Ugrické akuzativy osobních zájmen analyzoval Xelimsjij (1982, 94–96) jako výsledek konstrukce zájmeno + *ki + posesivní sufix dané osoby, kde částice *ki nese emfatickou funkci jako v sev. mansi : *amki* „já sám“ : *am* „ty“, *naŋki* „ty sám“ : *naŋ* „ty“. Obsko-ugrické tvary 2. osoby všech tří čísel na *n-* zůstávají na uralské půdě ojedinelé.

1. sg.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	*
nom.	<i>én</i>	<i>am</i> : <i>amki</i> já sám	<i>mää</i>	* <i>ämš</i>
ak.	<i>engem(et)</i> < * <i>ängim</i>	<i>aanəm</i> emf. <i>emä·ŋkəm</i>	<i>mään-t</i>	* <i>ämšn ki-m(3)</i>
dat.		<i>aanəm</i>	<i>mään-t-eem</i>	
lat.			^{Pim} <i>mään-t-eem-aa</i>	
apr.			<i>mään-t-eem-nääm</i>	
lok.			<i>mää-nə</i>	
abl.		<i>aanəmnəl</i>	<i>mää-niŋt-eem</i>	
kom.		<i>aanəmtəl</i>	<i>mään-t-eem-näät</i>	
in.			<i>mään-t-eem-äät</i>	
trans.			<i>mään-t-eem-γə</i>	
abes.			<i>mään-t-eem-ləγ</i>	

2. sg.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	*
nom.	<i>te</i>	<i>naŋ</i> : <i>naŋki</i> ty sám	<i>nöŋ</i>	* <i>tš</i> * <i>näŋ/*nəŋ</i> (H 423)
ak.	<i>téged(et)</i> < * <i>tšgid</i>	<i>naŋən</i>	<i>nöŋää-t</i>	* <i>tšn ki-nt(3)</i>
dat.		<i>naŋənn</i>	<i>nöŋää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>nöŋaa-tii-naa</i>	
apr.			<i>nöŋaa-tii-naam</i>	
lok.			<i>nöŋ-nə</i>	
abl.		<i>naŋənnəl</i>	<i>nöŋ-ŋiŋt-ee</i>	
kom.		<i>naŋəntəl</i>	<i>nöŋaa-tii-naat</i>	
in.			<i>nöŋää-təj-aat</i>	
trans.			<i>nöŋää-tiγə</i>	
abes.			^{Pim} <i>nöŋa-tii(n)-ləγ</i>	

3. sg.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	*
nom.	<i>ő</i> < * <i>ova</i>	<i>taw</i>	<i>Λeγ^w, Λöγ^w</i>	* <i>θöŋ</i> (H 125)
ak.	<i>őt</i> < * <i>ova-t</i>	<i>tawe</i>	<i>Λeγ^wää-t</i>	
dat.		<i>tawen</i>	<i>Λeγ^wää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>Λöwaa-taa</i>	
apr.			<i>Λeγ^wää-tii-nääm</i>	
lok.			<i>Λeγ^w-nə</i>	
abl.		<i>tawenəl</i>	<i>Λeγ^w-niŋtäl</i>	
kom.		<i>tawetəl</i>	<i>Λeγ^wää-tii-näät</i>	
in.			<i>Λeγ^wää-təj-äät</i>	
trans.			<i>Λeγ^wää-tiγə</i>	
abes.			^{Pim} <i>Λöγ^waa-tiələγ</i>	

1. du.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
nom.		<i>meen</i>	<i>miin</i>	* <i>mīn</i> (H 393)
ak.		<i>meen(a)men</i>	<i>miinää-t</i>	
dat.		<i>meen(a)menn</i>	<i>miinää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>miinaa-t-eem-aa</i>	
apr.			<i>miinää-tii-nääm</i>	
lok.			<i>miin-nə</i>	
abl.		<i>meen(a)mennəl</i>	<i>miin-niigt-iimən</i>	
kom.		<i>meen(a)mentəl</i>	<i>miinää-tii-näät</i>	
in.			<i>miinää-təj-äät</i>	
trans.			^{Pim} <i>miinaa-t-eem-γə</i>	
abes.				

2. du.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
nom.		<i>neen</i>	<i>niin</i>	* <i>nīn</i> (H 430)
ak.		<i>neenan</i>	<i>niinää-t</i>	
dat.		<i>neenann</i>	<i>niinää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>niinaa-tii-naa</i>	
apr.			<i>niinää-tii-nääm</i>	
lok.			<i>niin-nə</i>	
abl.		<i>neenanənnəl</i>	<i>niin-niigt-iin</i>	
kom.		<i>neenantəl</i>	<i>niinää-tii-näät</i>	
in.			<i>niinää-təj-äät</i>	
trans.			^{Pim} <i>niinaa-tiin-γə</i>	
abes.				

3. du.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
nom.		<i>teen</i>	<i>liin</i>	* <i>θīn</i> (H 142)
ak.		<i>teen(a)ten</i>	<i>liinää-t</i>	
dat.		<i>teen(a)tenn</i>	<i>liinää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>liinaa-tii-naa</i>	
apr.			<i>liinää-tii-nääm</i>	
lok.			<i>liin-nə</i>	
abl.		<i>teen(a)tennəl</i>	<i>liin-niigt-iin</i>	
kom.		<i>teen(a)tentəl</i>	<i>liinää-tii-näät</i>	
in.			<i>liinää-təj-äät</i>	
trans.			^{Pim} <i>liinaa-tiin-γə</i>	
abes.				

1. pl.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
nom.	<i>mi</i> , dial. <i>mik</i> ¹	<i>maan</i>	<i>meŋ</i>	* <i>mā</i> * <i>m[ā]-n-ŋ</i> (H 399)
ak.	<i>mink(et)</i> < * <i>mim3k</i> < * <i>mi(γ)</i> <i>im3k</i>	<i>maana(nu)w</i>	<i>meŋää-t</i>	* <i>mi ki-m3k</i>
dat.		<i>maana(nu)wn</i>	<i>meŋää-tii</i>	
lat.				
apr.			<i>meŋää-tii-nääm</i>	
lok.			<i>meŋ-nə</i>	
abl.		<i>maana(nu)wnəl</i>	<i>meŋ-niigt-iγ^w</i>	

1. pl.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
kom.		<i>maana(nu)wtəl</i>	<i>meŋää-tii-näǟt</i>	
in.			<i>meŋää-təj-äǟt</i>	
trans.			<i>meŋää-tii-γə</i>	
abes.				

Pozn.: Majtinskaja 1979, 192.

2. pl.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
nom.	<i>ti</i>	<i>naan</i>	<i>neŋ</i>	<i>*t̄ä</i> <i>*n̄ä-n/-ŋ</i> (H 415)
ak.	<i>titek(et) < *ti(γ)it̄3k</i>	<i>naanan(en)</i>	<i>neŋää-t</i>	<i>*ti ki-t̄3k</i>
dat.		<i>naanann</i>	<i>neŋää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>neŋaa-tii-naa</i>	
apr.			<i>neŋää-tii-näǟm</i>	
lok.			<i>neŋ-nə</i>	
abl.		<i>naanan(ə)nəl</i>	<i>neŋ-niiŋt-in</i>	
kom.		<i>naanan(ə)təl</i>	<i>neŋää-tii-näǟt</i>	
in.			<i>neŋää-təj-äǟt</i>	
trans.			<i>neŋää-tii-γə</i>	
abes.				

3. pl.	maďarský	severní mansi	Tremjugan chanty	
nom.	<i>ők < *ova-k</i>	<i>taan</i>	<i>λεγ</i>	<i>*θ[ǟ]-n/-γ</i> (H 114)
ak.	<i>őket < *ova-ka-t</i>	<i>taanan(an)əl</i>	<i>λεγää-t</i>	
dat.		<i>taanan(an)əln</i>	<i>λεγää-tii</i>	
lat.			^{Pim} <i>λεγaa-tii-naa</i>	
apr.			<i>λεγää-tii-näǟm</i>	
lok.			<i>λεγ-nə</i>	
abl.		<i>taanan(an)əlnəl</i>	<i>λεγ-niiŋt-ił</i>	
kom.		<i>taanan(an)əltəl</i>	<i>λεγää-tii-näǟt</i>	
in.			<i>λεγää-təj-äǟt</i>	
trans.			<i>λεγää-tii-γə</i>	
abes.				

7. Samojedská osobní zájmena, která jsou zde (s výjimkou matorštiny) reprodukována podle Castréna (1854, 342–53), se skloňují externě prostřednictvím postpozice **nä-* (Castrén 1854, 343; Janhunen 1977, 99). Výjimkou je akuzativ, který (s výjimkou kamasinštiny) byl tvořen obdobnou konstrukcí jako v ugrických jazycích: zájmeno + emfatická částice **ki(t)* + posesivní sufix (Xelimskij 1982, 90–93). Něnecká a enecká zájmena 1. a 2. osoby pl. a du. jsou přímo deriváty sg. (Janhunen 1977, 86; Illič-Svityč 1976, 54).

1. sg.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	mator.	*
nom.	<i>mañ</i>	<i>mod'i</i>	<i>mannaj</i>	<i>man/t</i>	<i>man</i>	<i>mən</i>	<i>*m̄ən</i>
gen.	<i>mañ</i>	<i>mod'i</i>	<i>mannaj</i>	<i>man/t</i>	<i>man</i>		
ak.	<i>mañ siem</i>	<i>mod'i s̄i</i>	= gen.	<i>ma sem</i>	<i>mana</i>		<i>*m̄ən</i> <i>ki(t)-m(3)</i>

1. sg.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	mator.	*
dat.	<i>mañ nân</i>	<i>mod'i neno</i>	<i>manna nana</i>	<i>mêŋa, mēka</i>	<i>mana</i>		<i>*mân nâŋ</i>
lok.	<i>mañ nânan</i>	<i>mod'i neneno</i>	<i>manna nanuna</i>	<i>mannaŋ, meŋnan</i>	<i>mana</i>		<i>*mân nânâ</i>
abl.	<i>mañ nâdan</i>	<i>mod'i nerono</i>	<i>manna natana</i>	= lok.	<i>manaŋi</i>		<i>*mân nâtâ</i>
pros.	<i>mañ nâunan</i>	<i>mod'i neoneno</i>	<i>manna namanuna</i>	<i>mannaun, meŋnaun</i>			<i>*mân nânâ</i>
in.				<i>masse, masê</i>	pros. <i>manze'</i>		

2. sg.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	mator.	*
nom.	<i>pudar¹</i>	<i>tođ'i < *tân-tâ</i>	<i>tannaŋ</i>	<i>tan/t</i>	<i>than</i>	<i>tân</i>	<i>*tân</i>
gen.	<i>pudar</i>	<i>tođ'i</i>	<i>tannaŋ</i>	<i>tan/t</i>	<i>than</i>		
ak.	<i>pudar siet</i>	<i>tođ'i sito</i>	= gen.	<i>ta send</i>	<i>thanan</i>		<i>*tân ki(t)-nt(3)</i>
dat.	<i>pudar nânda</i>	<i>tođ'i neddo</i>	<i>tanna nanta</i>	<i>tendeni, tieŋa</i>	<i>thanan</i>		<i>*tân nâŋ</i>
lok.	<i>pudar nânanda</i>	<i>tođ'i neneddo</i>	<i>tanna nanunta</i>	<i>tendenan, tanan</i>	<i>thanan</i>		<i>*tân nânâ</i>
abl.	<i>pudar nâdanda</i>	<i>tođ'i neroddo</i>	<i>tanna nadata</i>	= lok.	<i>thanattan</i>		<i>*tân nâtâ</i>
pros.	<i>pudar nâmnanda</i>	<i>tođ'i neoneddo</i>	<i>tanna namanunta</i>	<i>tendenaun, tanaun</i>			<i>*tân nânâ</i>
in.				<i>tas(s)e</i>	pros. <i>thanze'</i>		

Pozn.: 1) Zřejmě utvořeno z *puda* „on“ (Castrén 1854, 342).

3. sg.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	mator.	*
nom.	<i>puda</i>	<i>nîtoda; bû</i>	<i>sete</i>	<i>tep, tap</i>	<i>di</i>	<i>ti(n)</i>	
gen.	<i>puda</i>	<i>nîtoda</i>	<i>sete</i>	<i>teben, taban</i>	<i>din</i>		
ak.	<i>puda siŋe</i>	<i>nîtoda sita</i>	= gen.	<i>tebem, tabap</i>	<i>dim</i>		
dat.	<i>puda nânda</i>	<i>nîtoda nedda</i>	<i>sete nantu</i>	<i>teben(i), taban</i>	<i>dine</i>		
lok.	<i>puda nânanda</i>	<i>nîtoda nenedda</i>	<i>sete nanuntu</i>	<i>tebennan, tabannan</i>	<i>digän</i>		
abl.	<i>puda nâdanda</i>	<i>nîtoda nerodda</i>	<i>sete nadatu</i>	= lok.	<i>digä'</i>		
pros.	<i>puda nâmnanda</i>	<i>nîtoda neonedda</i>	<i>sete namanuntu</i>	<i>tebe(nne)un, tabaut</i>			
in.				<i>tepe, tafê</i>	pros. <i>dize'</i>		

1. du.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	*
nom.	<i>mañi'</i>	<i>mod'i'</i>	<i>mêŋ</i>	<i>mê, mî</i>	<i>mište < *me + *kitä 2</i>	<i>*me- *mân-tâ-</i>
gen.	<i>mañi'</i>	<i>mod'i'</i>	<i>mêŋ</i>	<i>mê, mî</i>	<i>mišten</i>	
ak.	<i>mañi' siedni'</i>	<i>mod'i' siriñi'</i>	= gen.	<i>mê (mî) si</i>	<i>mištem</i>	
dat.	<i>mañi' nâni'</i>	<i>mod'i' neñi'</i>	<i>mêŋ nanu'</i>	<i>meagani, mi^o</i>	<i>mišteníwei</i>	
lok.	<i>mañi' nânani'</i>	<i>mod'i' neneñi'</i>	<i>mêŋ nanunu'</i>	<i>mênan, mînan</i>	<i>mišteníwei</i>	
abl.	<i>mañi' nâdani'</i>	<i>mod'i' neroñi'</i>	<i>mêŋ natanu'</i>	= lok.	<i>mišteŋíwei</i>	
pros.	<i>mañi' nâmnani'</i>	<i>mod'i' neoneñi'</i>	<i>mêŋ namanunu'</i>	<i>mênaun, mi^o</i>		
in.				<i>mêse, mîhe</i>	pros. <i>mišteze'</i>	

2. du.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	*
nom.	<i>pudari'</i>	<i>todĩ' < *tān-tā-</i>	<i>tĩ</i>	<i>tê, tĩ</i>	<i>šiste < *te + *kitā 2</i>	<i>*te-</i>
gen.	<i>pudari'</i>	<i>todĩ'</i>	<i>tĩ</i>	<i>tê, tĩ</i>	<i>šisten</i>	
ak.	<i>pudari' sieddĩ'</i>	<i>todĩ' siriri'</i>	= gen.	<i>tê/tĩ send</i>	<i>šistem</i>	
dat.	<i>pudari' nāndĩ'</i>	<i>todĩ' neddĩ'</i>	<i>tĩ nandi</i>	<i>tendeni, tieŋa</i>	<i>šisteñilei</i>	
lok.	<i>pudari' hānandĩ'</i>	<i>todĩ' neneddĩ'</i>	<i>tĩ nanunti</i>	<i>tendenaun</i>	<i>šisteñilei</i>	
abl.	<i>pudari' hādandĩ'</i>	<i>todĩ' neroddĩ'</i>	<i>tĩ nadati</i>	= lok.	<i>šisteñilei</i>	
pros.	<i>pudari' hāmnanđĩ'</i>	<i>todĩ' neoneddĩ'</i>	<i>tĩ namanundi</i>	<i>tendenaun, tanaun</i>		
in.				<i>tas(s)e</i>	pros. <i>šisteze'</i>	

3. du.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	*
nom.	<i>pudĩ'</i>	<i>hĩtodĩ'</i>	<i>seti</i>	<i>tepkā, tabeag</i>	<i>dištei</i>	
gen.	<i>pudĩ'</i>	<i>hĩtodĩ'</i>	<i>seti</i>	<i>tepkān, tabeagan</i>	<i>dištein</i>	
ak.	<i>pudĩ' sieddĩ'</i>	<i>hĩtodĩ' siriri'</i>	= ak.	<i>tepkān, tabeagap</i>	<i>dišteim</i>	
dat.	<i>pudĩ' nāndĩ'</i>	<i>hĩtodĩ' neddĩ'</i>	<i>seti nandi</i>	<i>tepkān(i), tebeag^o</i>	<i>dišteide</i>	
lok.	<i>pudĩ' hānandĩ'</i>	<i>hĩtodĩ' neneddĩ'</i>	<i>seti nanunti</i>	<i>tepkānān, tabeag^o</i>	<i>dišteigān</i>	
abl.	<i>pudĩ' hādandĩ'</i>	<i>hĩtodĩ' neroddĩ'</i>	<i>seti nadati</i>	= lok.	<i>mišteigā'</i>	
pros.	<i>pudĩ' hāmnanđĩ'</i>	<i>hĩtodĩ' neoneddĩ'</i>	<i>seti namanundi</i>	<i>tepkānān, tebeagānān</i>		
in.				<i>tepkase, tebeagase</i>	pros. <i>mišteize'</i>	

1. pl.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	matorský	*
nom.	<i>maña'</i>	<i>modĩ'</i>	<i>mêŋ</i>	<i>mê, mĩ</i>	<i>mĩ'</i>	<i>mendā</i>	<i>*me-(N/-t) *tān-tā-(t)</i>
gen.	<i>maña'</i>	<i>modĩ'</i>	<i>mêŋ</i>	<i>mê, mĩ</i>	<i>mĩ'</i>		
ak.	<i>maña' siedana'</i>	<i>modĩ' sirina'</i>	= gen.	<i>mê sut, mĩ šut</i>	<i>miñiwā'</i>		<i>*meN ki(t)-m(3)</i>
dat.	<i>maña' hāna'</i>	<i>modĩ' nena'</i>	<i>mêŋ nanu'</i>	<i>meagant, mie^o</i>	<i>miñiwā'</i>		<i>*meN nāŋ</i>
lok.	<i>maña' hānana'</i>	<i>modĩ' nenena'</i>	<i>mêŋ nanunu'</i>	<i>mēman, mĩ^o</i>	<i>miñiwā'</i>		<i>*meN nānā</i>
abl.	<i>maña' hādana'</i>	<i>modĩ' nerona'</i>	<i>mêŋ natanu'</i>	= abl.	<i>miñiwā'</i>		<i>*meN nātê</i>
pros.	<i>maña' hāmnanā'</i>	<i>modĩ' neonena'</i>	<i>mêŋ namanunu'</i>	<i>mēnaun, mĩ^o</i>			<i>*meN nānmānā</i>
in.				<i>mēse, mĩhe</i>	pros. <i>mize'</i>		

2. pl.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	matorský	*
nom.	<i>pudara'</i>	<i>todĩ'</i>	<i>têŋ</i>	<i>tê, tĩ</i>	<i>ši'</i>	<i>tendā</i>	<i>*te-(N/-t) *tān-tā-</i>
gen.	<i>pudara'</i>	<i>todĩ'</i>	<i>têŋ</i>	<i>tê, tĩ</i>	<i>ši'</i>		
ak.	<i>pudara' siedda'</i>	<i>todĩ' sirira'</i>	= gen.	<i>tê/tĩ sendi</i>	<i>šihilā'</i>		<i>*teN ki(t)-m(3)</i>
dat.	<i>pudara' hānda'</i>	<i>todĩ' nedda'</i>	<i>têŋ nandu'</i>	<i>teagandi, tie^o</i>	<i>šihilā'</i>		<i>*teN nāŋ</i>

2. pl.	něnecký	enecký	nganasanský	selkupský	kamasin.	matorský	*
lok.	<i>pudara'</i> <i>ňánanda'</i>	<i>tod'i'</i> <i>nenedda'</i>	<i>těj nanuntu'</i>	<i>těnan, tīnan</i>	<i>šínílä'</i>		<i>*teN nänä</i>
abl.	<i>pudara'</i> <i>ňádanda'</i>	<i>tod'i'</i> <i>nerodda'</i>	<i>těj nadatu'</i>	= abl.	<i>šíní'ílä'</i>		<i>*teN nätä</i>
pros.	<i>pudara'</i> <i>ňámnanda'</i>	<i>tod'i'</i> <i>neonedda'</i>	<i>těj namanundu'</i>	<i>těnaun,</i> <i>tīnaun</i>			<i>*teN nänmânä</i>
in.				<i>těse, tíhe</i>	pros. <i>šize'</i>		

3. pl.	něnecký	enecký	nganasan.	selkupský	kamasin.	matorský	*
nom.	<i>pudu'</i>	<i>ňítod'i'</i>	<i>setej</i>	<i>tebala, tabet</i>	<i>dizäj</i>		
gen.	<i>pudu'</i>	<i>ňítod'i'</i>	<i>setej</i>	<i>tebalan</i>	<i>dizän</i>		
ak.	<i>pudu' sieddu'</i>	<i>ňítod'i' siriri'</i>	= gen.	<i>tebalam</i>	<i>dizäm</i>		
dat.	<i>pudu' nändu'</i>	<i>ňítod'i' neddi'</i>	<i>setej nanduj</i>	<i>tebalan(i)</i>	<i>dizäjde</i>		
lok.	<i>pudu' nändu'</i> <i>ňánandu'</i>	<i>ňítod'i'</i> <i>neneddi'</i>	<i>setej nanuntuj</i>	<i>tebalannan</i>	<i>dizäjgän</i>		
abl.	<i>pudu' nändu'</i> <i>ňádandu'</i>	<i>ňítod'i'</i> <i>neroddi'</i>	<i>setej nadatuj</i>	= lok.	<i>dizäjgä'</i>		
pros.	<i>pudu' nändu'</i> <i>ňámnandu'</i>	<i>ňítod'i'</i> <i>neoneddi'</i>	<i>setej namanunduj</i>	<i>tebalaun</i>			
in.				<i>tebalase</i>	pros. <i>dizäjze'</i>		

Závěr

Srovnávací analýzou i vnitřní etymologií lze dospět k závěru, že baltsko-finská i sámská osobní zájmena se vyvinula z následujících hypotetických prauralských východisek:

osoba / číslo	singulár		duál		plurál	
	nom.	obl.	nom.	obl.	nom.	obl.
1.	<i>*(ä)mi</i>	<i>*mun^o</i>	<i>*meyä</i>	<i>*mejn?</i>	<i>*me/*mä (+ -N)</i>	<i>*me/*mä + -j^o</i>
2.	<i>*ti</i>	<i>*tun^o</i>	<i>*teyä</i>	<i>*tejn?</i>	<i>*te/*tä (+ -N)</i>	<i>*te/*tä + -j^o</i>
3.	<i>*se</i>	<i>*sun^o</i>	<i>*seyä?</i>	<i>*sejn?</i>	<i>*se/*sä (+ -N)?</i>	<i>*se/*sä + -j^o</i>

Zkratky: abes. abessiv, abl. ablativ, ades. adessiv, adv. adverbial, akuz. akuzativ, allat. allativ, apr. aproximativ, bfin. baltskofinský, dat. dativ, du. duál, egr. egressiv, elat. elativ, ess. essiv, fin. finský, FU ugrofinský, gen. genitiv, illat. illativ, in. instrumentál, ines. inessiv, kom. komitativ, komp. komparativ, kons. konsekutiv, lok. lokativ, maď. maďarský, mator. matorský, nom. nominativ, obl. obliquus (nepřímý pád), part. partitiv, pl. plurál, prol. prolativ, pros. prosekutiv, sev. severní, sg. singulár, term. terminativ, trans. translativ.

LITERATURA

- ABONDOLO, DANIEL. 1998a. Khanty. In: ULA 358–386.
 ABONDOLO, DANIEL. 1998b. Hungarian. In: ULA 428–456.
 AIKIO, ANTE & LÄNSMAN, HELMI. 2005. *Pohjoissaamen alkeiskurssi. Versio 1.2*, Oulu.

- AL = AIKIO, ANTE & LÄNSMAN, HELMI. 2005. *Pohjoissaamen alkeiskurssi. Versio 1.2*, Oulu.
- AY = AIKIO, ANTE & YLIKOSKI, JUSSI. 2007. Suopmelaš gielaide l-kásusiid álgoovuoddu sáme- ja eará fuolkegielaide čuovggas. In: *Sámit, sánit, sátnehámit. Riepmočála Pekka Sammallahtii miessemánu 21. beaivve 2007* [Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 253], J. Ylikoski & A. Aikio (eds.), Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura, 11–71.
- BERECZKI, GÁBOR. 1988. Geschichte der wolgafinnischen Sprachen. In: ULS 314–350.
- BERECZKI, GÁBOR. 1992. *Grundzüge der tscheremissischen Sprachgeschichte II*. Szeged: Studia Uralo-Altaica 34.
- CASTRÉN, MATTHIAS ALEXANDER. 1854. *Grammatik der Samojedischer Sprachen*, hrg. von Anton Schiefner. St. Petersburg: Eggers (Kaiserliche Akademie der Wissenschaften).
- COLLINDER, BJÖRN. 1960. *Comparative Grammar of the Uralic Languages*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- COLLINDER, BJÖRN. 1969. *Survey of the Uralic Languages*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- ČOP, BOJAN. 1975. *Die indogermanische Deklination im Lichte der indouralischen vergleichenden Grammatik*. Ljubljana: Slovenska Akademija znanosti in umetnosti.
- FEOKTISTOV, A. P. 1966a. Ёрзјанскіј јазык. JNS 177–198.
- FEOKTISTOV, A. P. 1966b. Мокшанскіј јазык. JNS 199–220.
- FEOKTISTOV, A. P. 1975. Мордовскіе јазыкі. OFUJ II, 248–345.
- GULYA, JÁNOS [Guja, Janoš]. 1976. Morfológija obsko-ugorskix jazykov. In: OFUJ III, 277–414.
- H = HONTI, LÁSZLÓ. 1982. *Geschichte des obugrischen Vokalismus der ersten Silbe*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- HAJDÚ, PÉTER [Xajdu, Peter]. 1985. *Ural'skie jazyki i narody*, z maďarštiny přeložil E.A. Xelimskij. Moskva: Progress.
- HAKULINEN, LAURI. 2000. *Suomen kielen rakenne ja kehitys*. Vantaa.
- HELIMSKI, EUGENE. 1997. *Die matorische Sprache*. Szeged: Studia uralo-altaica.
- HELIMSKI, EUGENE. 1998a. Nganasan. In: ULA 480–515.
- HELIMSKI, EUGENE. 1998b. Selkup. In: ULA 548–579.
- HOFÍRKOVÁ, LUCIE & BLAŽEK, VÁCLAV. 2012. Jmenná deklinace fino-sámských jazyků v ugrofinské perspektivě. *Linguistica Brunensia* 60, 127–146.
- HONTI, LÁSZLÓ. 1988. Die ob-ugrischen Sprachen. In: ULS 145–196.
- HONTI, LÁSZLÓ. 1998. ObUgrian. In: ULA 327–357.
- HRADSKÝ, LADISLAV & BLASKOVICS, JOSEF. 1968. *Maďarsko-český a česko-maďarský slovník*. Praha: SPN.
- ILLIČ-SVITYČ, VLADISLAV M. 1971–76. *Opyt sravnenija nostratičeskix jazykov*, I-II. Moskva: Nauka.
- ITKONEN, ERKKI & LEHTIRANTA, JUHANI. 1985. *Kildinlappische Sprachproben*. Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- JANHUNEN, JUHA. 1977. *Samojedischer Wortschatz*. Helsinki: Castrenianumin toimitteita 17.
- JANHUNEN, JUHA. 1982. On the Structure of Proto-Uralic. *Finnisch-Ugrische Forschungen* 44, 23–42.
- JANHUNEN, JUHA. 1998. Samoyedic. In: ULA 457–479.
- JNS = *Jazyki narodov SSSR. Finno-ugorskije i samodijskie jazyki*, ed. LYTKIN, V. I. Moskva: Nauka 1966.
- KERESZTES, LÁSZLÓ. 1986. *Geschichte des mordwinischen Konsonantismus, II: Etymologisches Belegmaterial*. Szeged: Studia Uralo-Altaica 26.
- KÁLMÁN, BÉLA. 1988. The history of Ob-Ugric languages. In: ULS 395–412.
- KERESZTES, LÁSZLÓ. 1998. Mansi. In: ULA 387–427.
- KERT, G. M. 1971. *Saamskij jazyk : kil'dinskij dialekt : fonetika - morfológija - sintaksis*. Leningrad: Nauka.
- KORHONEN, MIKKO. 1981. *Johdatus lapin kielen historiaan*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- KORHONEN, MIKKO. 1996. Remarks on the structure and history of the Uralic case system. In: Ty-

- pological and historical studies in language by Mikko Korhonen. A memorial volume published on the 60th anniversary of his birth.* Salminen, Tapani (ed.), Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura, 219–234.
- KORHONEN, MIKKO, MOSNIKOFF, JOUNI & SAMMALLAHTI, PEKKA. 1973. *Koltansaamen opas.* Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- KOVEDJAEVA, E. Ja. 1966a. Lugovo-vostočnyj marijskij jazyk. In: JNS 221–240.
- KOVEDJAEVA, E. Ja. 1966b. Gornomarijskij jazyk. In: JNS 241–254.
- KOVEDJAEVA, E. Ja. 1976. Marijskij jazyk. In: OFUJ III, 3–96.
- LAANEST, A. 1975. Pribaltijsko-finskie jazyki. In: OFUJ II, 5–122.
- LEHTIRANTA, JUHANI. 1992. *Arjeploginsaamen äänne ja taivutusopin pääpiirteet.* Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- LYTKIN, V. I., MAJTINSKAJA K. E. & REDEI, K. 1975. *Osnovy finno-ugorskogo jazykoznanija. Pribaltijsko-finskie, saamskij i mordovskie jazyki.* Moskva: Nauka.
- MAJTINSKAJA, KLARA E. 1974. Sravnitel'naja morfologija finno-ugorskix jazykov. In: OFUJ I, 214–266.
- MAJTINSKAJA, KLARA E. 1979. *Istoriko-sopostavitel'naja morfologija finno-ugorskix jazykov.* Moskva: Nauka.
- MIKOLA, TIBOR. 1988. Geschichte der samojedischen Sprachen. In: ULS 219–263.
- MOROTTAJA, MATTI. 2007. *Anarâškielâ ravvuuh.* Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- MOSELEY, CHRISTOPHER. 2002. *Livonian.* Muenchen: Lincom Europa (*Languages of the World / Materials* 144).
- MUNKÁCSI, BERNÁT (gesammelt) & KÁLMÁN, BÉLA (herausgegeben). 1986. *Wogulisches Wörterbuch.* Budapest: Akadémiai Kiadó.
- NS = NICKEL, KLAUS PETER & SAMMALLAHTI, PEKKA. 2011. *Nordsamisk grammatikk.* Karasjok: Davvi Girji.
- OFUJ = *Osnovy finno-ugorskogo jazykoznanija*, I-III, ed. V.I. LYTKIN et al. Moskva: Nauka 1974–1976.
- RAUN, ALO. 1988. The Mordvinian Language. In: ULS 96–110.
- SAMMALLAHTI, PEKKA. 1998a. *The Saami Languages. An Introduction.* Kárášjohka: Davvi Girji.
- SAMMALLAHTI, PEKKA. 1998b. Saamic. In: ULA 43–95.
- SIMONCSICS, PÉTER. 1998. Kamassian. In: ULA 580–601.
- SPIIK, NILS ERIC. 1977. *Lulesamisk grammatik.* Luleå: Alltryck AB.
- SZINNYEI, JOSEF. 1910. *Finnisch-ugrische Sprachwissenschaft.* Leipzig: Göschen.
- TAULI, VALTER. 1966. *Structural Tendencies in Uralic Languages.* Hague: Mouton & Co.
- TEPLJAŠINA, T. I. & LYTKIN, V. I. 1976. Permskie jazyki. In: OFUJ III, 97–228.
- TEREŠČENKO, N. M. 1966. Neneckij jazyk. In: JNS 376–395.
- UEW = *Uralisches etymologisches Wörterbuch*, ed. Károly Rédei. Budapest: Akadémiai Kiadó 1988.
- ULA = *The Uralic Languages*, ed. by ABONDOLO, DANIEL. London: Routledge 1998.
- ULS = *The Uralisches Languages. Description, history and foreign influences*, ed. by DENIS SINOR. Leiden-New York-Köbenhavn-Köln: Brill 1988.
- YLIKOSKI, JUSSI. 2011a. A survey of the origins of directional case suffixes in European Uralic. In: *Case, Animacy and Semantic Roles*, ed. by SEPPO KITILÄ, KATJA VÄSTI & JUSSI YLIKOSKI. Amsterdam - Philadelphia: John Benjamins (Typological Studies in Language 99), 235–280. Dostupné online: <http://www.mv.helsinki.fi/home/jylikosk/origins_of_dir_cxs.pdf>
- YLIKOSKI, JUSSI. 2011b. *Länsiuralilaisten s-sijojen alkuperästä.* Suomalais-Ugrilainen Seura. Dostupné online: <<http://www.mv.helsinki.fi/home/jylikosk/s-sijat.pdf>>
- XELIMSKIJ, EVGENIJ A. 1982. *Drevnejšie vengersko-samodijskie jazykovye kontakty.* Moskva: Nauka.

Internetové zdroje

Die estnische Sprache <<http://estland-inside-sprache.blogspot.cz/2008/08/5-konjunktionen.html>>

Urmas Sutrop: *Die estnische Sprache* <http://www.estinst.ee/issues/169_eestikeel.saksa.pdf>

<http://en.wiktionary.org/wiki/Appendix:Swadesh_lists_for_Finno-Ugric_languages>

Lule sámština: <<http://www.risten.no/bakgrunn/gram/smj/pronomen.html>>

Inarijská sámština: <<http://www.ids-mannheim.de/aktuell/kolloquien/abstracts/Bye.pdf>>

Jižní sámština: <<http://www.risten.no/bakgrunn/gram/sma/index.html>>

Poděkování: Tato studie byla uskutečněna díky podpoře Grantové agentury České republiky (GAČR), P406/12/0655.

Václav Blažek

Ústav jazykovědy a baltistiky

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Arna Nováka 1

602 00 Brno

Česká republika

<blazek@phil.muni.cz>